

Salix babylonica annularis
Fotoarchief De Wever.

Jrg. 81 no. 5 (8 maart 1961), en hieraan toegevoegd enige gegevens, die ik gevonden heb in het archief De Wever. De heren Hanssens en Veendorp waren bovendien zo vriendelijk, mij nog enige inlichtingen te verstrekken.

De treurwilg, *Salix babylonica* L. is afkomstig uit China en Japan. De variëteit *annularis* is volgens Loudon als mutatie ontstaan in een kwekerij in Europa, maar Loudon kon niet achterhalen waar. Deze variëteit is gekenmerkt door haar omgekrulde ringvormige bladeren.

De geschiedenis van ons boompje begint in Metz, waar de bekende kweker Simon Louis in 1914 een vrij grote kultuur had van *S. b. annularis*. In de eerste wereldoorlog is de gehele kwekerij verwoest en Louis zelf is gesneuveld. Gelukkig was nog een boompje of stek terecht gekomen in Kew Gardens. In maart 1938 ontving de heer H. Veendorp, hortulanus

van de Leidse Hortus Botanicus, een paar takjes van die wilg uit Kew Gardens, welke hij doorzond aan de heer Hanssens, die toen ter tijd te Ukkel (B.) woonde. De heer Hanssens heeft ze dadelijk gestekt in grote potten. Nadat de takjes ingeworteld waren, werden de potten met de jonge plantjes door de heer J. F. Meens uit Spaubeek van Ukkel overgebracht naar Dr. De Wever, voor wie ze eigenlijk bestemd waren. Te Nuth groeiden de plantjes uit tot behoorlijke bomen. Na de tweede wereldoorlog zond Dr. De Wever een paar stekken aan de heer Hanssens, die intussen naar Genval verhuisd was. De heer Hanssens heeft thans een mooie kweek van boompjes te Genval. Van daaruit zijn reeds verschillende exemplaren gezonden naar kwekerijen in Duitsland, Frankrijk en België. Het boompje in onze tuin zal een blijvende herinnering zijn aan de eminente Limburgse botanicus Dr. De Wever.

In Nuth zijn thans geen ringbladige wilgen meer, daar het stuk tuin, waarin zij stonden, aan de wegverbreding is opgeofferd. In Kew Gardens zijn ze ook verdwenen. Gelukkig is onze wilg nu in veilige haven.

De ringbladige wilg kan een hoogte van 3 tot 4 meter bereiken, zo wordt gewoonlijk opgegeven, doch volgens Dr. De Wever kwamen er in Engeland en Zuid-Europaja bomen voor, die even hoog werden als de typische *babylonica*. In een oude catalogus van de bomen van het park te Aalbeek (Hulsberg) staat een boom vermeld, die in 1826 12 m hoog was en vóór 1800 geplant was. In de beschrijving van het park te Aalbeek door Dr. De Wever (Natuurhist. Maandblad 1913 no 1, pag. 2) vinden wij deze boom niet meer. In het jaarboek 1927 van de Nederlandsche Dendrologische Vereniging schrijft S. G. A. Doorenbos (pag. 110), dat zich in de Rotterdamsche Diergaarde een buitengewoon oude boom bevindt met een stamdoorsnede van 40 cm, maar de hoogte wordt niet vermeld. Deze boom was toen reeds stervende.

BOEKBESPREKING

Handbuch für Sternfreunde, door G. D. Roth en 9 medewerkers. 360 blz. 112 afb., aanhangsel met 29 tabellen. Prijs in linnen band DM 48.—. Springer-verlag. Berlin-Göttingen-Heidelberg 1960.
"Wegweiser für die Praktische Astronomische Arbeit" luidt de ondertitel van het boek. Als wegwijzer opent

het boek een verrassend aantal wegen die voor serieuze, experimenterende of rekenende amateurastronomen openliggen. Dit komt ook hierdoor dat het boek meteen uitgaat van een behoorlijke voorkennis van wis- en natuurkunde en astronomie (minstens HBS-kennis), en er dus geen tijd verspild hoeft te worden aan lange inleidingen over de beginselen.

Wat betreft de indeling, vanzelfsprekend wordt er ruim aandacht geschonken aan kijkers en telescopen voor amateurs, ook met de modernste hulpstukken en in modernste uitvoering. De fotografische waarneming krijgt ruim haar deel, niet alleen in het hoofdstuk over kijkers.

Behalve hoofdstukken over de waarneming van zon en maan, planeten en kometen, vaste sterren en melkwegstelsel(s), vindt U ook een hoofdstuk over de waarneming van aard-satellieten of kunstmanen. Zelfs de radiotelescoop wordt kort besproken. Waar het boek niet op details van een bepaald onderwerp in kan gaan verwijst het naar een uitvoerige literatuuropgave.

De rekenaars komen aan hun trekken in een hoofdstuk over toegepaste wiskunde voor de astronomie en in het hoofdstuk over „sferische astronomie”.

Het lijkt ons een ideaal handboek voor werkgroepen van amateur-sterrenkundigen en het kan aan leraren cosmografie aan middelbare scholen nuttig materiaal verschaffen. Waar de schrijver het in het voorwoord ook aan leerlingen aanbeveelt lijkt hij me wat optimistisch. Overigens een boek dat in ons tijdperk van de ruimtevaart en groeiende belangstelling voor de astronomie zijn weg zeker zal vinden.

v. d. G.

Genesis. De wording van het universum, onze planeet en zijn bewoners door H. L. Dörrie. Uit het Duits vertaald door C. de Dood. 196 bladz. Uitg. Wereld-Bibliotheek, Amsterdam—Antwerpen, 1961. Prijs geb. f 11,90.

De titel van het boek dekt de lading volkomen. Het boek is geschreven door een arts, die door de studie van de natuurwetenschappen en zijn vele reizen in staat is het in de titel genoemde onderwerp in beknopte en bevattelijke vorm te behandelen. Was het nodig aan de vele boeken, die in de laatste jaren over dergelijke onderwerpen geschreven zijn, nog een nieuw toe te voegen? Dat zeker niet, maar toch is ieder nieuw goed boek — en dit is een goed boek — welkom. Het blijft moeilijk om een boek zonder fouten te schrijven. Wij zullen er aanstonds op wijzen. De criticus heeft het in dezen gemakkelijker dan de schrijver, die alles moet weten.

Het eerste hoofdstuk behandelt het ontstaan van de wereld en de aarde. Dit is het moeilijkste hoofdstuk en de schrijver raadt de lezer, die dit hoofdstuk te theoretisch — lees te moeilijk — vindt, aan het aanvankelijk over te slaan. Toch zou ik dit niet willen aanraden, want men vindt er dingen in, die later niet meer ter sprake komen, o.a. de ouderdomsbepaling van de gesteenten door middel van radio-actieve elementen.

In het tweede hoofdstuk — de oervoortbrenging — bespreekt de schrijver op uitstekende wijze het gedrag der virussen. Dan komen de hoofdstukken over voortplanting en bevruchting, sexualiteit, geslacht en dood.

Hoewel in het volgende hoofdstuk een goede uiteenzetting wordt gegeven van de overdracht van de erfac-

toren en het ontstaan van de mutaties, is de schrijver toch beslist fout, wanneer hij het gebonden zijn van de bloederziekte (hemofilie) aan het mannelijk geslacht op één lijn stelt met de koppeling van de erfactoren, die in één chromosoom gelegen zijn (blz. 81).

Hoofdstuk VII „De ontwikkeling der driften” is eigenlijk in hoofdzaak een uiteenzetting van de wijze, waarop bij planten en dieren de bevruchting tot stand komt. Bij de bespreking van de secundaire geslachtskenmerken zegt de schrijver, dat een kip, na het operatief wegnemen van de eierstok, hanenvederen krijgt, begint te kraaien en strijdlustig wordt. Dit is niet helemaal juist, want de laatste twee eigenschappen openbaren zich pas, wanneer de tweede, slechts in aanleg aanwezige gonade gaat uitgroeien tot een mannelijke geslachtsklier, hetgeen mogelijk is, maar de schrijver zegt het niet uitdrukkelijk.

Dan wordt in dit hoofdstuk — blz. 113, voetnota — gesproken over een „mystieke” ziel, die de vertaler bij dieren niet aanwezig acht. Het woord „mystiek” mag hier niet gebruikt worden, maar wij willen de vertaler het verkeerde gebruik van dit woord gaarne vergeven, omdat hij niet de enige is, dit dat doet.

De volgende hoofdstukken geven een goede bespreking van de geschiedenis en de stand van het evolutievraagstuk. Het boek eindigt met „De geschiedenis van de mens”, uit welk hoofdstuk wederom blijkt, dat juist door de nieuwe vondsten het vraagstuk niet eenvoudiger, maar ingewikkelder wordt.

In het Voorwoord — daar had ik eigenlijk mee moeten beginnen — staat de schrijver ietwat scheef tegenover de betekenis van het scheppingsverhaal in het boek Genesis en de plaats, die de mens inneemt in de schepping, of beter gezegd, de schrijver had het wat gelukkiger kunnen zeggen. De verstandige lezer zal hierover echter niet struikelen.

K.

Thieme's Hondenboek. Rassen - fokken - verzorging door Ulrich Klever. 272 bladz. met 180 gekleurde platen en foto's. Uitg. Thieme & Cie, Zutphen 1961. Prijs geb. f 9,75.

De bekende uitgever uit München, Knaur, interesseert zich bijzonder voor het leven der dieren. Het door hem uitgegeven Hundebuch is thans in het Nederlands vertaald en bewerkt door de kynoloog Jan van Rheenen, die het oorspronkelijke boek heeft uitgebreid met een beschrijving van de Nederlandse rassen.

Het boek is in de eerste plaats geschreven voor hen, die van honden houden. Men vindt er dan ook alles in, wat men moet weten. Het begint al met de aankoop en de moeilijkheden, die men met de huiseigenaar kan krijgen. Heeft men een hond aangeschaft, dan moet men weten, hoe het dier moet worden opgevoed. En zo gaat het boek verder over voeding, verzorging enz. Wil de eigenaar van een hond zich aansluiten bij een kynologische club, hij vindt in dit boek alle adressen.

In zijn „Psychologie van de hond” is de schrijver zeer verstandig. Hij maakt van de hond geen mens, die alles begrijpt. Belangrijk is het laatste hoofdstuk, dat de rassen uitvoerig beschrijft.

Al is dit boek vooral voor hondenliefhebbers geschreven, ook anderen zullen dit goede boek met plezier lezen. De illustraties alleen zouden je reeds kunnen verleiden het boek aan te schaffen.

K.